

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การศึกษาและพัฒนาบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์สมุนไพรสำหรับโรคสะเก็ดเงิน เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ ผู้วิจัยกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีดำเนินการวิจัยในขั้นตอนต่างๆ ให้สอดคล้องตามวัตถุประสงค์ในการทำวิจัย ในการดำเนินการวิจัยนี้จะกล่าวถึง การเก็บข้อมูลและการดำเนินงาน โดยจำแนกเป็นหัวข้อ ได้ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การทดสอบเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยนี้กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย โดยใช้ขั้นตอนการประเมินผลการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์สมุนไพรสำหรับโรคสะเก็ดเงินสำหรับผู้มาใช้บริการและบุคคลทั่วไป มีรายละเอียดดังนี้

3.1.1 ประชากร คือ เจ้าหน้าที่ บุคลากรของศูนย์บริการ ผู้ที่สนใจ และประชาชนที่มาใช้บริการและทำกิจกรรมต่างๆ ในเทศบาลเมืองเมืองท่าช้าง อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี จำนวน 1,000 คนต่อเดือนโดยประมาณ

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง ขนาดของกลุ่มตัวอย่างงานวิจัยนี้ใช้หลักการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental sampling) โดยเลือกจากสูตรของทาโร ยามาเน่ ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ได้แก่ เจ้าหน้าที่ บุคลากรของศูนย์บริการ ผู้ที่สนใจ และประชาชนที่มาใช้บริการและทำกิจกรรมต่างๆ ในเทศบาลเมืองเมืองท่าช้าง อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี จำนวน 120 คน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยนี้ใช้เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินงานวิจัย ทั้งหมด 4 เครื่องมือ โดยแบ่งตามขั้นตอนการทำงานวิจัยตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

3.2.1 ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาข้อมูลในการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์สมุนไพรสำหรับโรคสะเก็ดเงิน ใช้เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่

1) แบบประเมินบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์สมุนไพรสำหรับโรคสะเก็ดเงิน โดยกลุ่มตัวอย่าง 120 คน ซึ่งทำการประเมินบรรจุภัณฑ์เดิมที่มีอยู่ของศูนย์บริการทางสังคมแบบมีส่วนร่วมเทศบาลเมืองท่าช้าง อาคารเกือกกุลเพื่อนมนุษย์

2) แบบสัมภาษณ์เพื่อใช้ในการพัฒนาและออกแบบบรรจุภัณฑ์ โดยสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างจำนวน 3 คน เพื่อรวบรวมเป็นแนวทางในการออกแบบและพัฒนาบรรจุภัณฑ์

3.2.2 ขั้นตอนที่ 2 การออกแบบและพัฒนาบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์สมุนไพรสำหรับโรคสะเก็ดเงิน ใช้เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่

1) แบบประเมินผลการออกแบบและพัฒนาบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์สมุนไพรสำหรับโรคสะเก็ดเงิน โดยผู้เชี่ยวชาญทางด้านการออกแบบบรรจุภัณฑ์ จำนวน 5 คน เพื่อคัดเลือกแบบร่างที่เหมาะสมที่สุดไปผลิตต้นแบบบรรจุภัณฑ์

3.2.3 ขั้นตอนที่ 3 การประเมินผลการออกแบบและพัฒนาบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์สมุนไพรสำหรับโรคสะเก็ดเงิน ใช้เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่

1) แบบประเมินการรับรู้และความพึงพอใจที่มีต่อบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์สมุนไพรสำหรับโรคสะเก็ดเงิน โดยกลุ่มตัวอย่าง 120 คน

3.3 การทดสอบเครื่องมือ

การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเพื่อการเก็บข้อมูลที่สมบูรณ์และครบถ้วนบรรลุตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยมีรายละเอียดดังนี้

3.3.1 การออกแบบแบบสอบถาม

ผู้วิจัยและคณะทำการออกแบบแบบสอบถามจะอยู่ในขั้นตอนการดำเนินการในวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 และข้อที่ 3 โดยยึดหลักการสร้างแบบสอบถามในการถามข้อมูลเบื้องต้นและความต้องการในการออกแบบและพัฒนาบรรจุภัณฑ์ ดังนี้ สะดวกต่อการตอบคำถาม ใช้คำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบตราสัญลักษณ์และบรรจุภัณฑ์ที่ง่ายต่อการแปลความหมายและการรับรู้ ออกแบบแบบสอบถามให้ผู้ตอบแบบสอบถามใช้ความสามารถน้อยที่สุด ถ้อยคำชัดเจน สร้างแบบสอบถามที่มุ่งใจในการตอบ ใช้เวลาในการตอบแบบสอบถามน้อยที่สุด ถามในสิ่งที่จำเป็นกับงานวิจัยเท่านั้น

3.3.2 การออกแบบแบบประเมินผล

ผู้วิจัยและคณะทำการออกแบบแบบประเมินผลจะอยู่ในขั้นตอนการดำเนินการในวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 และข้อที่ 2 โดยยึดหลักการสร้างแบบประเมินผลในการออกแบบและพัฒนาบรรจุภัณฑ์ ดังนี้ ข้อคำถามในการประเมินผลการออกแบบและพัฒนาบรรจุภัณฑ์นั้นจะเกี่ยวข้องกับหลักการออกแบบบรรจุภัณฑ์ ทฤษฎีการเสริมภาพลักษณ์และหลักการตลาด ข้อคำถามนั้นสะดวกต่อการตอบคำถาม ใช้ถ้อยคำชัดเจน สร้างแบบประเมินที่มุ่งใจในการตอบ ใช้เวลาในการตอบแบบประเมินน้อยที่สุด ถามในสิ่งที่จำเป็นกับงานวิจัยเท่านั้น

3.3.3 การตรวจสอบแบบสอบถาม

ผู้วิจัยและคณะทำการตรวจสอบแบบสอบถามและแบบประเมินโดยการระดมความคิดเห็นเพื่อเสนอแนะและแก้ไขจุดบกพร่องให้เกิดความสมบูรณ์ของแบบสอบถามและแบบประเมินก่อนนำไปดำเนินการวิจัย

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นกระบวนการที่มีระบบขั้นตอนในการดำเนินการของการวิจัยเพื่อให้ได้ข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพจากแหล่งข้อมูลที่กำหนดไว้ ที่จะนำมาวิเคราะห์ในการตอบปัญหาการวิจัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ เก็บรวบรวมข้อมูล ไว้ดังนี้

3.4.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลขั้นปฐมภูมิ

1) ทำการบันทึกข้อมูลในการสัมภาษณ์ลงในสมุดบันทึก และการถ่ายภาพช่วยในการบันทึกข้อมูลแล้วนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาทำการสรุป และจัดหมวดหมู่ของคำตอบ

2) ทำการเก็บข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้างถึงรูปแบบบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์สมุนไพรที่ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลได้ทำการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง ประกอบกับใช้การถ่ายภาพช่วยในการบันทึกข้อมูล

3.4.2 การเก็บข้อมูลขั้นทุติยภูมิ

ได้จากการทำการบันทึกข้อมูลในการสอบถามความต้องการในการออกแบบและพัฒนาบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์สมุนไพร ในการออกแบบจะนำแบบร่างที่ได้รับการประเมินสูงที่สุดมาผลิตเป็นผลงานต้นแบบ การประเมินผลและวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดที่ได้จากการดำเนินการในขั้นปฐมภูมิจากงานวิจัยที่มีอยู่ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ตำรา เอกสาร ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง รายงานการค้นคว้าและข้อมูลจากเว็บไซต์

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในงานวิจัย ผู้วิจัยแบ่งการวิเคราะห์เป็น 4 ประเภท ดังนี้

3.5.1 การวิเคราะห์ข้อมูลโดยเหตุผล

ดำเนินการโดยการนำข้อมูลจากการสัมภาษณ์ การสังเกตการณ์และจากแบบประเมินบรรจุภัณฑ์ที่มีอยู่เดิม มาวิเคราะห์แปลความเพื่อเป็นแนวทางการออกแบบและพัฒนาบรรจุภัณฑ์

3.5.2 การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีทางสถิติ

ข้อมูลจากแบบสอบถามและแบบประเมินผลการรับรู้และความพึงพอใจ ใช้ค่าสถิติการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยมีเกณฑ์ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ดังนี้

4.51 – 5.00	หมายถึง	เหมาะสมมากที่สุด
3.51 – 4.50	หมายถึง	เหมาะสมมาก
2.51 – 3.50	หมายถึง	เหมาะสมปานกลาง
1.51 – 2.50	หมายถึง	เหมาะสมน้อย
1.00 – 1.50	หมายถึง	เหมาะสมน้อยที่สุด

3.5.3 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระหว่างบรรจุภัณฑ์ก่อนและหลังได้รับการพัฒนาและออกแบบ

3.5.4 ข้อมูลที่เป็นคำถามแบบปลายเปิดเก็บรวบรวมเป็นความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

3.6 วิธีการดำเนินการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยแบ่งการดำเนินงาน ได้ดังต่อไปนี้

3.6.1 ศึกษาข้อมูลความเป็นมาของศูนย์บริการทางสังคมแบบมีส่วนร่วมเทศบาลเมืองท่าช้าง อาคารเกี๊ยกูลเพื่อนมนุษย์ และข้อมูลผลิตภัณฑ์สมุนไพรสำหรับโรคสะกดเงินโดยการลงพื้นที่และศึกษาจากหนังสือ บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.6.2 ศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลทางด้านบรรจุภัณฑ์เดิมที่มีอยู่ของศูนย์บริการทางสังคมแบบมีส่วนร่วมเทศบาลเมืองท่าช้าง อาคารเกี๊ยกูลเพื่อนมนุษย์ เป็นการศึกษาข้อมูลกลุ่มผู้ซื้อ ฉลากและบรรจุภัณฑ์เดิม วิเคราะห์ข้อมูลทางการตลาด และวัสดุในการบรรจุผลิตภัณฑ์สมุนไพรสำหรับโรคสะกดเงินจากการลงพื้นที่และใช้เครื่องมือในการวิจัย แจกแบบสอบถามจำนวน 120 ฉบับ

3.6.3 ศึกษาแนวทางในการออกแบบบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์สมุนไพรสำหรับโรคสะกดเงิน จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลในข้อ 3.6.2 และการใช้แบบสัมภาษณ์ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อ หาแนวทางในการออกแบบและพัฒนา จำนวน 3 คน

3.6.4 สรุปผลจากการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อเป็นแนวทางในการออกแบบและพัฒนาบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์สมุนไพรสำหรับโรคสะกดเงิน

3.6.5 ออกแบบและพัฒนาบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์สมุนไพรสำหรับโรคสะกดเงิน

3.6.6 นำผลการออกแบบและพัฒนาบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์สมุนไพรสำหรับโรคสะกดเงินให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ประเมินผลโดยใช้เครื่องมือในการวิจัยและคัดเลือกแบบที่เหมาะสมที่สุดมาผลิตต้นแบบบรรจุภัณฑ์

3.6.7 ผลิตต้นแบบบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์สมุนไพรสำหรับโรคสะกดเงิน

3.6.8 ประเมินผลการออกแบบจากกลุ่มผู้บริโภคโดยใช้แบบประเมินการรับรู้และความพึงพอใจโดยใช้แบบสอบถามและแบบประเมินการรับรู้ จำนวน 120 ฉบับ

3.6.9 สรุปผลและวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูลจากผลการดำเนินงานข้อที่ 3.6.2 และ ข้อที่ 3.6.8 เป็นการสรุปและเปรียบเทียบบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์สมุนไพรของเดิมและบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์สมุนไพรสำหรับโรคสะกดเงินใหม่

3.6.10 รายงานผลการวิจัย

3.6.11 จัดเวทีสัมมนาเผยแพร่องค์ความรู้จากงานวิจัยสู่หน่วยงานที่รับผลประโยชน์และผู้ที่เกี่ยวข้อง

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี